

Oslo 4. juni 2013

10H (Nasjonalforeningen for folkehelsen, Norges Handikapforbund, Kreftforeningen, Røde Kors, Flyktningshjelpen, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke, Norsk Folkehjelp, Norges Blindeforbund, Redningssselskapet og Redd Barna) ønsker å avgi felles høringsinnspill til regjeringens forslag til fordeling av Norsk Tippings overskudd øremerket samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

Innledning

10H har aktivt støttet den norske, ansvarlige spillemodellen, vi støtter hovedlinjene i regjeringens forslag til endringer i fordelingen av spilleoverskuddet til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner og vi har fulgt opp våre forpliktelser som lå til grunn for automatforliket, jf Innst. O. nr 124 (2002-2003). Vi ønsker nå å understreke vår bekymring for at den stadige reguleringen av spillmarkedet skaper usikkerhet rundt inntektsgrunnlaget for våre frivillige og samfunnsnyttige aktiviteter i Norge. Som følge av automatreformen har myndighetene et stort ansvar for å påse at 10H har stabile rammevilkår. Vi er glad for den gode dialogen med regjeringen rundt dette og andre viktige spørsmål, men vi vil i vårt høringsinnspill peke på enkelte elementer som må tas med i det videre arbeidet for å sikre langsiktighet og forutsigbarhet for våre aktiviteter.

Innledningsvis ønsker vi å uttrykke en generell bekymring for retningen til regjeringens forslag på lang sikt. De nye politiske føringene knyttet til spillemidlene skaper stor usikkerhet rundt framtidige inntekter for 10H-organisasjonene, i strid med Stortingets ønsker i 2003 om at organisasjonene må sikres en mest mulig stabil inntektssituasjon i forbindelse med innføringen av en enerettsmodell. Vi er bekymret for at den langsiktigheten og forutsigbarheten som Stortinget vedtok gjennom automatforliket dessverre ser ut til å forvitte. De politiske prosessene regjeringen har initiert rundt spillemidlene fører til utrygghet rundt finansieringen av aktivitetene våre. En eventuell reduksjon i spillemidlene vil få alvorlige konsekvenser for vår evne til å utføre våre humanitære og samfunnsnyttige oppdrag. Vi frykter også vesentlig mer administrative byrder for organisasjonene ved innføring av helt nye og endrede modeller. En utvikling som samlet vil medføre færre og dårligere humanitære og samfunnsnyttige aktiviteter for mennesker i sårbare livssituasjoner.

Bakgrunn

Lov om endringer i pengespill- og lotterilovgivning, også kjent som automatforliket, var et stort og ønsket kompromiss mellom organisasjonene og staten. Organisasjonene støttet loven og forarbeidene helhjertet fordi vi mente, og mener, det er viktig og riktig at spill- og lotterimarkedet reguleres på en hensiktsmessig og rettferdig måte.

10H-organisasjonene fikk en delvis kompensasjon for bortfallet av automatinntekter ved at 2001-inntektene ble lagt til grunn for etablering av ny tippenøkkel i forliket. De samfunnsnyttige og humanitære organisasjonene tok med seg ca. 620 mill. kr., og idretten tok med seg ytterligere ca. 330 mill. kr. inn i ordningen. Disse beløpene var nemlig nivået for hvor mye organisasjonene og idretten hadde i automatinntekter i 2001. Dette dannet derfor grunnlaget for beregning av de nye prosentandelene i tippenøkkelen. Organisasjonene tok altså med seg det samme inn i tippenøkkelen som det man har fått utbetalt totalt pr. år. 2009-2012 (616,5 mill. kr.). Dette nivået har holdt seg stabilt, i kroner, men siden beløpet aldri har blitt indeksregulert etter lønns- og prisveksten siden 2001 er nivået uansett betraktelig lavere enn det var i 2001 (616,5 millioner i 2001 utgjør 768,8 millioner i dagens verdi).

Organisasjonene støtter i utgangspunktet aktivt opp under den norske enerettsmodellen med Norsk Tipping (NT) som instrument for å skape inntekter til frivillig aktivitet. Vi ønsker å styrke NT sin legitimitet ytterligere, bidra til å skape ryddige forhold på spillemarkedet og sikre at norske pengespill driftes innenfor rammen av en ansvarlig spillpolitikk. Dette er svært viktig for organisasjonene fordi spillemidlene er den viktigste støtten til våre humanitære og samfunnsnyttige aktiviteter.

Som de andre overskuddsmottakerne ønsker organisasjonene å øke inntektene, og mener den beste måten å gjøre dette på vil være gjennom dialog og samarbeid for å styrke NT. Det er en viktig årsak til at vi i 2011 lagde enda et kompromiss med myndighetene og NT da vi signerte samarbeidsavtalen med NT. Vi har, etter klare oppfordringer fra Kulturdepartementet, lagt våre nye spill og lotterier til NT, for å sikre ytterligere legitimitet til enerettsmodellen. Ingen andre organisasjoner enn våre kan vise til mer konkrete tiltak for å styrke NTs omsetning. Vi har tatt våre egne nye spill og lotterier og gitt dem til NT fordi vi mener det er til det beste for en ansvarlig spillpolitikk. Det er viktig at NT får flere ben å stå på for å være bedre rustet mot konkurranse fra internasjonale spillselskaper. For alle de andre overskuddsformålene i NT er disse tiltakene positive. Spesielt for idretten som største formål. Da forventer vi også at myndighetene er lojale til historiske forpliktelser, slik at vi kan bygge videre på plattformene som eksisterer.

Overgangsordning

Regjeringens forslag til overgangsordning viser at det er mulig å få til gode og bærekraftige løsninger på fordelingen av spilleoverskuddet til NT. 10H har i mange år ment at det vil være mulig å inkludere flere formål i spilleoverskuddet uten at det trenger å gå på bekostning av dem som er der fra før, så lenge regjeringen er villig til å se på tiltak som kan gjøre spilleoverskuddet større. 10H har i flere år tilpasset driften etter et statisk spilleoverskudd. Veksten som regjeringen varslet i 2007 har ennå ikke funnet sted. I stedet for å kreve å få konsesjonsbehandlet innsendte egne lotterier, inngikk 10 H etter initiativ fra daværende Statsråd i Kulturdepartementet, en avtale med NT i 2011 om samarbeid om nye spill. Samarbeidet resulterte i spillet Nabolaget som regjeringen nå ønsker å legge inn i andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18-prosenten). 10H støtter dette forslaget, men ønsker samtidig å presisere at alle organisasjonene i 10H skal være sikret forutsigbare inntekter i den nye modellen og at denne gjøres til en permanent løsning. Hovedårsaken er å gjøre fordelingen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner mer robust. Veksten i spilleoverskuddet til NT alene er ikke stor nok til å bygge en bærekraftig ordning på sikt, når ordningen skal utvides til å gjelde så mange som 2-300 organisasjoner. Videre støtter 10H forslaget om at inntektene fra Nabolaget skal fordeles med 50 % til 10H og 50 % til andre formål. 10H støtter også forslaget om at 10H skal motta et årlig tilskudd etter samme

fordelingsnøkkel som i dag, begrenset oppad til det beløpet 10H mottok i 2013 (i en overgangsfase). Det gjør vi nettopp for å skape større rom for nye formål, etter samme prinsipp som vi mener Nabolaget skal være et spill for samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

Fremtidig fordelingsmodell

Utredningen fra Oxford Research viser at 10H sine aktiviteter har stor samfunnsmessig verdi, og at spillemidlene blir brukt som forutsatt i automatereformen og Stortingets vedtak. På bakgrunn av dette mener vi at dagens modell fungerer etter hensikten, og at behovet for endringer må finne andre forklaringer. Likevel mener vi på generelt grunnlag at det er mulig å inkludere flere formål i andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18-prosenten) uten at dette trenger å gå på bekostning av 10H sin andel.

For at flere formål skal kunne inkluderes i andelen samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner gir det svært liten mening at det foreslås at hoveddelen av inntektene fra et spill som er kommet i stand i samarbeid mellom 10H og NT skal overføres andre formål enn dem som defineres inn i denne andelen (18-prosenten). Inntektene fra Nabolaget må derfor også etter en overgangsfase gå til frivillige og humanitære organisasjoner.

Legitimiteten til spillemodellen er avhengig av at regjeringen klarer å bygge robuste løsninger med bred støtte. Når regjeringen foreslår å inkludere mange nye formål, er det viktig at de som er formål fra før ikke blir unødvendig presset. Det er lite hensiktsmessig å føre en politikk som nedlegger enkelte samfunnsnyttige aktiviteter for å gjøre plass til andre. Spesielt ikke når det finnes løsninger som gjør at myndighetene kan unngå en slik situasjon. Derfor må andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner bygges særskilt. Det første enkelttiltaket vil være å beholde 10H med egen prosentandel i 18-prosenten (som i dag) og at nabolaget sikres som første spill til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner som en permanent ordning. Deretter bør andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18-prosenten) bygges videre med flere nye spill.

10H mener regjeringen må følge opp vedtaket på Stortinget rundt automatforliket gjennom å bygge en fremtidig modell som ivaretar 10H. Dagens fordelingsmodell representerer en effektiv og robust ordning som må videreføres for fremtiden. 10H har hatt en god dialog med regjeringen rundt overgangsordningen og ser frem til videre dialog rundt en fremtidig modell.

På vegne av 10H

Jon Langballe
styreleder